

samlingen og Formand i Bestyrelsen for det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg. Ved Nationalmuseets Oprettelse i 1892 beholdt han de to sidstnævnte Hverv, ligesom han udnævntes til Direktør for Møntsamlingen, til hvilken han længe havde været knyttet. I 1898 tog han sin Afsked. Herbst's litterære Virksomhed er lidet betydelig, bestaar væsentlig i forskellige mindre arkæologiske og numismatiske Afhandlinger. I sin Embedsstilling viede han vistnok Møntsamlingen sit bedste Arbejde og skaffede den flere værdifulde Forøgelser, men ogsaa for Oldnordisk Museum har han haft Betydning, saaledes bl. a. ved den fyldige og omhyggelige Maade paa hvilken han i o. 25 Aar førte dets Forøgelsesprotokoller.

M. M.

Den 1. April 1911 traadte Lederen af Statsarkivet i Slesvig, Arkivdirektør, Gehejmearkivraad Dr. Georg Hille paa Grund af Alder og Svaghed tilbage fra den Stilling, som han havde beklædt i over 40 Aar; allerede den 8. Juni døde han, 70 Aar gammel. Den Livsgerning, der hermed er afsluttet, har haft megen Betydning for danske Historikere, thi i intet andet Arkiv udenfor det nuværende Danmarks Grænser, findes saa vigtige Kilder til Danmarks Historie som i Statsarkivet i Slesvig.

Efter Wien- og Pragfreden blev der grundlagt et præjsisk Statsarkiv, der skulde optage de fra Danmark afleverede Arkivalier vedrørende Slesvig, Holsten og Lauenborg. I Aaret 1870 blev det Dr. Georg Hille, der var uddannet i Gehejmestatsarkivet i Berlin, overdraget at organisere dette ny Arkiv, der skulde udgøre et Led af det samlede præjisiske Arkivvæsen. I 1874 og 1876 foregik Afleveringerne fra København og i de følgende Aar udførtes Ordningen af det store Materiale, der anbragtes i den tidligere Domscoles Bygning paa Pladsen ved Domkirken i Slesvig.

Ved Hjælp af sin utrættelige Energi, sit praktiske Greb og en forstandig Benyttelse af Proveniensprincippet, der lod ham bevare de naturlige Rammer for Akternes Fremvækst i den gamle Administration, lykkedes det Dr. Hille forholdsvis hurtigt at bringe Orden i de afleverede Samlinger; da han i

1900 kunde udgive en Oversigt over Indholdet af Statsarkivet i Slesvig, havde dette allerede for mange Aar siden været let tilgængeligt ikke blot for Hertugdømmernes administrative Myn-digheder, men ogsaa for Forskningen. Endnu mangler der kun en tidssvarende Arkivbygning, og en saadan er hidtil ikke tilvejebragt, fordi Spørgsmaalet om en Flytning af Arkivet til Kiel endnu er svævende, hvilket atter staar i Forbindelse med Planer om Flytning sammestedshen af Overpræsidiets og andre Dele af Hertugdømmernes Lokaladministration.

I stort Antal har danske Historikere søgt til Slesvig for at finde Stof til det stadig voksende danske historiske Arbejde, der har beskæftiget sig med Hertugdømmerne i samme Omfang som med de andre Dele af Danmark, der indtil 1864 ogsaa statslig hørte sammen. Her har Danske hos Dr. Hille mødt den samme Imødekommenhed og Velvilje som Tyske. Hvor danske Undersøgelser er komne ind paa de gamle historiske Stridsspørgsmaal mellem Dansk og Tysk, er der fra Arkivstyrelsens Side blevet vist fuldstændig Upartiskhed og Objektivitet, og personlig har Dr. Hille overfor de enkelte danske Forskere lagt en overordentlig Hjælpsomhed for Dagen. Ingen Undersøgelse har været ham for besværlig, hvor han kunde skaffe en dansk Forsker en Oplysning. Dr. Hille har selv udgivet værdifulde Arbejder, Kildeudgaver, en Række specielle Afhandlinger i det slesvig-holstenske historiske Tidsskrift og endelig paa Embeds Vegne historiske Betænkninger af megen Værdi. Men Resultaterne af sine egne Studier har han tillige paa den smukkeste Maade benyttet til at hjælpe andre Historikere, og ved Tilvejebringelsen af et værdifuldt Haandbibliothek vedrørende Hertugdømmernes Historie har han lettet de Besøgende Arbejdet i Arkivet. Det var kun et rimeligt Udtryk for den Erkendtlighed, der af alle danske Historikere og Arkivmænd næredes overfor den udmærkede preussiske Embedsmand, at Dr. Hille forlængst blev udnævnt til Ridder og senere (i 1905) til Kommandør af Dannebrog.

Til Dr. Hilles Efterfølger er udnævnt Gehejmearkivraad, Dr. Albert de Boor. Han har siden 1884 ogsaa været ansat i Arkivet i Slesvig, og Arkivets Gæster véd, at alle gode

Traditioner vil blive bevarede, saavidt det staar til ham. Samtidig er i Arkivet blevet ansat en dygtig, noget yngre Arkivmand, Dr. Kupke, der kommer fra Arkivet i Posen. Dr. Kupke er energisk begyndt paa at studere dansk Sprog og dansk Historie, og der er saaledes den bedste Udsigt til, at det gode Forhold og Samarbejde, der altid har bestaaet mellem Statsarkivet i Slesvig og den danske historiske Forskning, vil blive fortsat.

Aage Friis.

Ved Henry Houssaye's Død 24. Septbr. 1911 har Frankrig kort efter Albert Vandals Bortgang paa ny mistet et betydeligt historisk Talent og en ivrig Dyrker af Napoleons-tiden. Han, der var født 24. Febr. 1848, havde oprindeligt givet sig af med Studier vedrørende græsk Oltid, dens Kultur og Kunst, men vandt først et større Navn, da han 1888 udgav sin Bog: *1814*, og derpaa i Aarene 1894—1905 de tre Bind: *1815*; det første omhandler den første Restauration, Tilbagekomsten fra Elba og de 100 Dage, det andet skildrer Waterloo-felttoget og det tredje Napoleons 2den Abdikation og den hvide Terrorisme. Alle disse Arbejder var byggede paa meget grundige Studier og vidnede om udviklet kritisk Sans; deres største Fortrin var dog deres store Fremstillingskunst, hvad enten Talen var om enkelte Begivenheder eller om Stemninger. Højest naaede Situationsskildringer (som den af Belejringen af Soissons), Fremstillingen af „Ørnens Flugt gennem Frankrig“ og selve Waterlooslaget. En stærk Begejstring for Napoleon var fremtrædende, men uden Partiskhed og Tendens, og alle-vegne bragtes der nyt frem. I sine sidste Dage havde han arbejdet med Felttoget 1806 og i *Revue des deux mondes* offentliggjort en Skildring af Slaget ved Jena.

J. A. F.

Den fremragende franske Nationaløkonom Emile Levasseur, f. 8. Decbr. 1828 og Professor ved Collège de France, er død 11. Juli 1911. I særlig Grad dyrkede han Frankrigs økonomiske Historie og dets Befolkningsforhold og udgav derom en Række Værker, saaledes *La Population française* i 3 Bind (1889—92), *Histoire des classes ouvrières et de l'industrie en*